

POD LUPOM JAVNOSTI

**DECEMBAR 2019.
BESPLATAN PRIMERAK**

UVODNIK

Koalicija za transparentnost juga Srbije (KTJS) ove godine je obeležila i osmu godinu postojanja, jer kao neformalna grupa živi od 2012 (iako zvanično registrovana 2015). Kako vreme odmiče a mi postajemo iskusniji i pragmatičniji u sagledavanju potreba građana i građanki Vranja, Bujanovca i Preševa, možemo se pohvaliti implementacijom novih ideja, ponajviše radi edukacije ovdašnjeg stanovništva.

Prošle smo godine, eksperimentalno, pod pokroviteljstvom i uz punu podršku Olof Palme International Center, koja nije izostajala ni u prethodnom periodu, projektно osnovali portal naše Koalicije (www.ktjs.rs).

Portal KTJS je tematski i profilisan tako da ponajviše prati priče koje se tiču

obespravljenih radnica i radnika i ulogom sindikata u pokušajima da "nateraju" direktore preduzeća i ustanova iz ovog dela zemlje da se – čudnog li zahteva – drže zakona, te uticajem na poslodavce nastoje da ohrabre zaposlene da povrate veru u institucije sistema, baš kao što bi povratili izgubljeno dostojanstvo (jer, kako se čini, sami radnici nisu u stanju da se nose s lokalnim banditima); zatim se bavi rodnom ravnopravnošću, dešavanjima na jugu Srbije, transparentnošću rada lokalne samouprave i načinom na koji se troše novci poreskih obveznika – često bez ikakvog rezona, bahato, a uz odsustvo stida i zdravog razuma čemu kumuju lični i(li) partijski interesi.

Građani – bar oni osvešćeniji, koji razmišljaju kritički, svojom glavom o svemu što ih se tiče a ugrožava ih – prepoznali su našu nameru da pokušamo da

ovu sredinu načinimo boljim mestom za život, kritikujući sve što smatramo nečasnim, protivzakonitim, na kraju i devijantnim, istovremeno trudeći se da budemo korektor vlasti koji će se ličnim primerom, angažmanom i profesionalizmom i sam aktivno uključiti u borbu protiv svega što odstupa od ustaljenih normi i vrednosti koje i sami negujemo i smatramo ispravnim.

Nisu članovi Koalicije za transparentnost juga Srbije, baš kao ni novinari koji pišu za naš portal, krivi što u tim nepočinstvima "sa rukama u pekmezu", narodski rečeno, "hvataju", kao po nekom pravilu, samo lokalne vlasteline i njihove sluge koji ime ljube skute.

Za potrebe možda i najčitanijih tekstova na portalu, koji su zahtevali detaljnija istraživanja i rad na temi, redakcija portala KTJS slala je pitanja po Zahtevu za pristup informaciji od

javnog značaja i, na naše opšte iznenađenje, pozitivno doduše, u zakonskom roku dobijala tražene informacije, bez obzira da li smo zamolili da nam informaciju ili podatak dostavi neka od lokalnih ustanova ili republičko resorno ministarstvo.

Da su se naši novinari – što je druga strane medalje – zvaničnicima obratili za izjave, svakodnevne, na kojima počiva dnevna informativa, verovatno bi naišli na zatvorena vrata. I nailazili smo. To i očekujemo, s obzirom na teme o kojima pišemo, ali vlastodršci verovatno nisu mogli da zaobiđu Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, jedan od retkih koji je na njih – u dobroj meri – imun.

Ono što je različito od minulog perioda, a tiče se rada Koalicije, jeste učestalija edukacija i obuka novinara iz Vranja i regiona – iz sfere javnih finansija ili kriminala i

korupcije u ekologiji – dok smo nastavili sa već oprobanim i u praksi uspešno sprovedenim seminarima o, primera radi, sistemima socijalne zaštite ili borbi protiv trgovine ljudima. Materijala i neispričanih priča ima i za 2020. godinu, Koalicija za transparentnost juga Srbije nastaviće da se bavi pravima obespravljenih, takođe i onima koji ne poštuju zakone Republike Srbije, paralelno radeći na podizanju svesti našeg naroda. Sve u nadi da ćemo svi, kolektivno, skupiti hrabrost da kažemo da se ne želimo da živimo u društvu koje plagijatore i lopove ne kažnjava, već ih često

unapređuje i time motiviše da nastave sa kriminalnim i z a k o n s k i k a ž n j i v i m delovanjem, u kome su ubice na slobodi a oni koji ukažu na kršenje zakona – u koja je, dokazi govore, neretko umešan sam državni vrh – u zatvoru ili kućnom pritvoru, sa nanogicom, narukvicom, ogrlicom, naramenicom ili kakvim drugim metalnim pomagalom kojim se prati, kontroliše i onemogućava kretanje. Valjda zbog brige po bezbednost i sigurnost građana ove zemlje.

Dušan Pešić

JAVNE FINANSIJE POD LUPOM MEDIJA

U Nišu je, od 22. do 24. februara 2019. godine, održan trening-seminar za predstavnike medija sa područja Grada Vranja na temu "Javne finansije pod lupom medija".

Cilj ovog seminara jeste da se predstavnicima medija pruže neophodna znanja za što kvalitetnije praćenje budžetskog procesa na lokalnom nivou, kako kod lokalnih samouprava, tako i kod lokalnih javnih preduzeća, od početka pripreme budžeta, zakonskih rokova, preko načina

trošenja sredstava, sve do obuhvata trošenja u završnim računima lokalnih samouprava i lokalnih javnih preduzeća.

Trening-seminar je vodio jedan od naših najeminentnijih stručnjaka za budžetski sistem lokalnih samouprava, Dragan Spirić.

Ovaj seminar podržala je NVO Fraktal, kao deo projekta koji, u konzorcijumu, sprovodi ova organizacija, uz podršku Evropske unije.

Cilj je što kvalitetnije praćenje budžetskog procesa na lokalnom nivou

Foto: Privatna arhiva

Skenirajte QR code i pročitajte tekst na sajtu RCD

KA INTEGRITETU INSTITUCIJA SISTEMA SOCIJALNE POLITIKE

Obuka aktivistkinja civilnog društva na prvom seminaru "Ka integritetu institucija sistema socijalne politike" održana je od 9. do 12. maja u Nišu. Prvih deset aktivistkinja sa područja dela centralne i istočne Srbije usvojilo je znanja o planovima integriteta u institucijama ključnim za zaštitu prava žrtava porodičnog ili partnerskog nasilja, ili trgovine ljudima. Deo obuke sprovedla je Dragana Krunić, šefica Odseka za planove integriteta Agencije za borbu protiv korupcije Republike Srbije.

Obukom, između ostalog, razvijani su kapaciteti polaznica za uočavanje relacija između stvarnih događaja, p r o u z r o k o v a n i m nepravilnostima u radu lokalnih institucija sistema socijalne politike sa nadležnostima u slučajevima

porodičnog i partnerskog nasilja i trgovine ljudima, i m e r a i z o b a v e z n o g antikorupcijskog mehanizma koji služi prevenciji nepravilnosti u radu institucije. Upoznavanjem sa tematikom planova integriteta stvarana je i svest o potrebi i značaju planova integriteta u kojima su rizici ispravno procenjeni, a rokovi i mere za njihovo otklanjanje adekvatno određeni.

Projekat "Ka integritetu institucija sistema socijalne politike na jugu i na istoku Srbije" u saradnji sprovode Romski centar za demokratiju (Bujanovac), NVO Tri tačke (Beograd) i udruženje RIME (Zaječar). Šestomesečni projekat čije su aktivnosti s k o n c e n t r i s a n e na unapređenje primene propisa u slučajevima trgovine ljudskim bićima i slučajevima

partnerskog ili porodičnog nasilja kroz obuku o planovima integriteta i izgradnju mreže aktivistkinja za integritet institucija, finansira Fondacija Trag iz Beograda, u okviru programa "Snažnije zajedno". Ovom inicijativom biće stvoreni uslovi za učešće i nadzor građana u vezi sa planovima integriteta lokalnih institucija sistema socijalne politike, kao i uslovi za lokalni pritisak radi prevencije nepravilnosti u radu ovih institucija koje dovode i do nesprovođenja propisa. Ukupno dvadeset aktivistkinja sa područja dela centralne, južne i istočne Srbije će proći obuku, a zatim će se formirati

mreža aktivistkinja sa područja dela centralne, južne i istočne Srbije za integritet institucija u sistemu ključnom za ostvarivanje prava žrtava porodičnog ili partnerskog nasilja, ili trgovine ljudima. Ova inicijativa početkom 2019. godine našla se među 17 projekata koji su odabrani za finansiranje na konkursu od ukupno 203 prijavljena predloga iz Srbije, Crne Gore i Bosne i Hercegovine. Odluku da baš ona bude finansirana, u posebnom participativnom procesu, glasanjem, donele su druge inicijative i organizacije koje su i same bile učesnice istog konkursa.

Skenirajte QR code i pročitajte tekst na sajtu RCD

Detalj sa seminara u Nišu

Foto: Privatna arhiva

NEINFORMISANOST ILI STRAH OD PREPOZNAVANJA RIZIKA U INSTITUCIJAMA SISTEMA SOCIJALNE POLITIKE

"Planovi integriteta u institucijama sistema socijalne politike sa nadležnostima u slučajevima trgovine ljudskim bićima i u slučajevima partnerskog ili porodičnog nasilja", naziv je projekta koji je Romski centar za demokratiju (RCD) iz Bujanovca, zajedno sa dva neformalna partnera – Tri tačke iz Beograda i RIME iz Zaječara, a uz podršku Fondacije Trag, realizovao tokom tri radna dana u Nišu.

Ivana Stošić, predsednica UO RCD iz Bujanovca, naglasila je da je ova organizacija, prateći planove integriteta, naišla na nepopularne odgovore kod građana, koji nisu upoznati sa tim.

"Ovom skupu prisustvuju

aktivistkinje koje se bave dešavanjima u javnim životu, rade u civilnom sektoru, a ni one nisu čule za planove integriteta. Ovo je, po meni, pitanje za institucije koje su uvele planove integriteta. Stoga s pravom postavljamo pitanje zbog čega su ti planovi nedostupni, tačnije zatvoreni unutar institucija i zašto mi kao građani nismo upoznati s tim", rekla je tokom rada na seminaru Stošićeva.

U prvom delu stručnog skupa o nadležnostima institucija sistema socijalne politike u slučajevima partnerskog i porodičnog nasilja, kroz rekonstrukcije dva ubistva koja su se za kratko vreme dogodila ispred dva centra za socijalni rad u Beogradu, govorila je

Sadija Gicić, socijalna radnica Gradskog centra za socijalni rad u Beogradu i aktivistkinja za ženska i ljudska prava.

"O propustima rada Centra za socijalni rad koji su prethodili monstruoznom ubistvu koje je potreslo čitavu Srbiju i region, ministar za rad i socijalnu zaštitu Zoran Đorđević predao je 25 strana izveštaja Trećem osnovnom tužilaštvu", rekla je Gicić i nagovestila da je jasno da mere rizika u tim ustanovama nisu dobro urađene.

Ovo su samo dva izolovana slučaja, a poenta je zapitati se da li samo civilni sektor treba da se bavi merama rizika, dok se u Srbiji gotovo "zapatila" praksa da niko od vrha države do obezbeđenja u ustanovama ne snosi odgovornost i ne podnosi ostavke ili ne dolazi do otkaza u institucijama.

Živimo li u korumpiranom društvu i kako je moguće da Agencija za borbu protiv korupcije nije dobro

informisala građanstvo o planovima integriteta, pitanje je ili alarm za reagovanje u smislu podnošenja ostavki i sankcionisanja od strane relevantnih ustanova u našoj zemlji.

Dragana Krunić, šefica Odseka za planove integriteta Agencije za borbu protiv korupcije, govorila je o pravima i praksi, sa posebnim osvrtom na institucije sistema socijalne politike, sa nadležnostima u slučajevima trgovine ljudskim bićima. U drugom predavanju Krunićeva je govorila o proceni i značaju ispravne procene rizika, dok je treće predavanje fokusirano na istraživanje stavova korisnika usluga organa javne vlasti u Srbiji.

"Planovi integriteta su obavezni u Republici Srbiji od 2008. godine", bili su propisani i Zakonom Agencije za borbu protiv korupcije i taj proces odvijao se između institucija i svih budžetskih korisnika u Srbiji koji su obveznici planova

integriteta, dok je Agencija vršila nadzor nad sprovođenjem planova integriteta.

"U fokusu našeg rada su centri za socijalni rad ispred kojih su žene žrtve nasilja mučki ubijene, i naš cilj je da ocenimo koliko je rad u tim ustanovama stručan, a oslonili smo se na odredbe zakona o planovima integriteta. To je cilj drugog po redu projekta o planovima integriteta", kaže za portal Koalicija za transparentnost juga Srbije (KTJS) Anđelka Marković, predstavnik NVO Tri tačke iz Beograda.

Aktivistkinje iz Vranja, Bujanovca, Bosilegrada, Bora, Zaječara, Negotina, Knjaževca, Užica, Niša, Aleksinca i Leskovca radile su najpre na evaluaciji projekta kojim su predviđene i radionice o merama rizika.

Ocenjujući realizaciju projekta o planovima integriteta, u ime organizatora RCD, Ivana Stošić je naglasila da je misija

RCD-a upravo transparentnost rada svih relevantnih institucija, "a posebno Agencije za borbu protiv korupcije".

"Budući da aktivistkinje nisu upoznate sa planovima integriteta, smatram da Agencija za borbu protiv korupcije nije na adekvatan način upoznala građane Srbije o tome. Mi smo svedoci da se između dva seminara na ovom projektu dogodilo još jedno ubistvo, kao posledica nasilja u porodici. Očegledno je da je problem u nedostatku ljudi iz Agencije angažovanih na izradi i promociji planova integriteta i obilazak 22 grada od 153 opštine u Srbiji, pa bi pitanje bilo da li je to dovoljno dobar uzorak. Očigledno je da kod ljudi iz državnih institucija ne postoji nikakav strah. Smatram da je vrh državnih organa najodgovorniji za posledice o kojima se u crnoj hronici informišemo o pokušajima ili smrtnim ishodima kao

posledicama nasilja u porodici", završava Stošićeva. Anđelka Marković iz NVO Tri tačke mišljenja je da se projekat može smatrati uspešnim tek onda kada se bude formirala mreža aktivistkinja iz lokalnih zajednica iz istočne, jugoistočne, južne i dela centralne Srbije:

"Tada ćemo videti na koji način ćemo uspeti da uključimo građane koji bi osigurali profesionalniji i stručniji rad u relevantnim institucijama". Da li je ovo posao građana, aktivistkinja ili samih institucija, pokazaće vreme.

Planovi integriteta u institucijama sistema socijalne politike

Foto: Privatna arhiva

Skenirajte QR code i pročitajte tekst na sajtu KTJS

BORBA PROTIV TRGOVINE LJUDIMA: DA NAPRAVIMO VRANJE GRADOM SLOBODNIH LJUDI

Izuzetno dobra i koordinirana saradnja pripadnika Policijske uprave (PU) u Vranju, odseka koji se bavi problematikom trgovine ljudima, i Javnog tužilaštva, kao i aktivno učešće lokalne samouprave u preventivi nastanka ovog teškog krivičnog dela, a sve uz stalan nadzor i pomoć Lokalne mreže za prevenciju i borbu protiv trgovine ljudima – najvažniji su zaključci okruglog stola u Vranju na obeležavanju 18. oktobra, Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima. Na okruglom stolu "Udružimo se, zajedno možemo više i bolje – Zato što se tiče svih nas!" – kojem su prisustvovali, između ostalih, predstavnici Grada Vranja, Crvenog krsta i Centra za socijalni rad, PU Vranje, ali i reprezentivni predstavnici lokalnih parlamenata

i članovi saveta roditelja osnovnih i srednjih škola u Vranju, kao i Javnog tužilaštva – učesnici su naglasili da žele da skrenu pažnju javnosti na problem trafikinga, te istakli zadovoljstvo nivoom saradnje svih relevantnih činioca u lancu borbe protiv trgovine ljudima, a posebno je pažnja posvećena radu na edukaciji svih aktera različitih ciljnih grupa.

Beba Kanački, potpredsednica Lokalne mreže za prevenciju i borbu protiv trgovine ljudima, rekla je u izjavi za medije da je neophodno da se svi zajedno borimo protiv ove pošasti modernog doba.

"Hajde da svi radimo na tome da se udružimo protiv tog fronta koji grade trafikeri a koji je mnogo jak, da ne dozvolimo

da imamo žrtve trgovine ljudima, da nam deca stradaju i da imamo radnu eksploataciju, što je često u poslednje vreme", rekla je Kanački.

Ona je podsetila da su u Srbiji samo dva grada – Niš i Vranje – usvojila Deklaraciju o borbi protiv trgovine ljudima, uz podsećanje da je ove godine otvoren i sajt Lokalne mreže, sa ciljem prevencije, kako se ne bi dešavali slučajevi da deca, niti bilo ko od nas, postanu žrtve trgovine ljudima.

"U rukama držim flajer gde promovišemo prošlogodišnju usvojenu Deklaraciju o borbi protiv trgovine ljudima. Uočili smo potrebu da povežemo i

decu i roditelje, tako da na tribini imamo i predstavnike đачkih parlamenata svih škola u gradu, kao i saveta roditelja", rekla je Kanački.

Viša javna tužiteljka Danijela Trajković istakla je zadovoljstvo što je sa saradnicima iz ustanove na čijem je čelu do sada uspela da procesuirati i otkrije više izvršioca krivičnog dela trgovine ljudima.

Poslednjim aktivnostima – naglasila je viša javna tužiteljka – radi se na otkrivanju radi procesuiranja u novom predmetu, a u pitanju su "krivično delo sa inostranim elementima, jer su naša deca bila predmet odvođenja u

Skenirajte QR code i pročitajte tekst na sajtu RCD

Koordinirana saradnja u preventivi nastanka ovog teškog krivičnog dela

Foto: KTJS/ Dušan Pešić

inostranstvo, gde su bila predmet i seksualne i radne eksploatacije".

"Pre nekog vremena doneta je presuda koja još uvek nije pravosnažna, protiv dva izvršioca koji su dobili pet godina zatvora. Mi smo se žalili na tu odluku, smatrajući da bi kaznena politika trebalo biti oštrija", rekla je Trajković.

Predsednik Skupštine grada Vranja Dejan Tričković apostrofirao je specifičan geopolitički i geostrateški položaj Vranja jer je blizu granice, pa je stoga rizik od ovog krivičnog dela pojačan. Istakao je da je zadovoljan što su lokalni odbornici novembra 2018. godine usvojili Deklaraciju o borbi protiv

trgovine ljudima "i na neki način na sebe i sve ostale građane Vranja preuzeli odgovornost da se zajedno sa dobrim ljudima i entuzijastima borimo i učinimo Vranje bezbednijim i gradom slobodnih ljudi".

Nakon okruglog stola, u sali Policijske uprave volonteri i volonterke Crvenog krsta održali su prezentaciju na temu prevencije i borbe protiv trgovine ljudima.

Okrugli sto i prezentaciju volontera, u sklopu obeležavanja Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima, organizovala je Lokalna mreža za prevenciju i borbu protiv trgovine ljudima u saradnji sa Gradom Vranjem.

TRENING ZA NOVINARE “ZELENI FONDOVI U SIVOJ ZONI”

U okviru projekta "Zeleni fondovi u sivoj zoni – Korupcija u fondovima za zaštitu životne sredine pod lupom medija i nevladinih organizacija u Republici Srbiji i Republici Severnoj Makedoniji", podržanog od strane Centra civilnih inicijativa iz Bosne i Hercegovine, kao subgranting projekta finansiranog od strane Evropske unije, koji za cilj ima doprinos zajedničkoj borbi medija i nevladinih organizacija iz Republike Srbije i Republike Severne Makedonije protiv korupcije u oblasti korišćenja tzv. "zelenih

fondova" Evropske unije, održan je trening-seminar za novinare sa područja juga Srbije i Skoplja.

Tokom pomenutog trening-seminara, novinari su od eminentnog stručnjaka iz oblasti istraživačkog novinarstva stekli znanja i veštine iz ove oblasti, ali i sagledali specifičnosti istraživanja priča u oblasti zaštite životne sredine i evropskih fondova za ove namene.

Trening je održan u Vranju, od 1. do 3. novembra 2019. godine, a trenerica je bila Dina Đorđević, novinarka Centra za istraživačko novinarstvo Srbije (CINS).

Specifičnosti istraživanja priča u oblasti zaštite životne sredine

Foto: RCD/ Dragoljub Stevanović

U VRANJU ODRŽAN INICIJATIVNI SASTANAK ZA FORMIRANJE SOCIJALNO-EKONOMSKOG SAVETA

Nevladina organizacija Romski centar za demokratiju (RCD) je zagovornik formiranja Socijalno-ekonomskog saveta na teritoriji Grada Vranja, u kome će, pored lokalne samouprave, učestvovati lokalni Savez samostalnih sindikata Srbije, privredna, javna preduzeća i ustanove i privatni preduzetnici.

Inače, Socijalno-ekonomski savet se osniva u cilju uspostavljanja i razvoja socijalnog dijaloga u pitanjima od značaja za ostvarivanje ekonomskih i socijalnih sloboda i prava čoveka, materijalnog, socijalnog i ekonomskog položaja zaposlenih i poslodavaca i uslova njihovog života i rada, razvoja kulture pregovaranja, podsticanja mirnog rešavanja kolektivnih radnih sporova, razvoja demokratije i izdavanja časopisa, brošura i drugih

publikacija iz delokruga svog rada.

Ivana Stošić, predsednica Upravnog odbora RCD istakla je da je zadovoljna što su lokalna samouprava i Savez samostalnih sindikata u Vranju iskazali spremnost da se formira Socijalno-ekonomski savet na teritoriji Grada, koji će pre svega doneti benefite zaposlenima, preduzetnicima, preduzećima, predstavnicima sindikata, ali i lokalnoj samoupravi.

"U Srbiji je u proteklih godinu dana formiran 21 socijalno-ekonomski savet, ali mnogi od njih su samo 'mrtvo slovo na papiru', što mi ne želimo. Mogu da izdvojim dva grada gde socijalno-ekonomski savet dobro funkcioniše. To su Subotica i Užice. Već smo obezbedili organizovanje studentske posete Užicu gde ćemo se upoznati sa načinom

funkcionisanja Socijalno-ekonomskog saveta u tom gradu. Nakon toga ćemo, po uzoru na njih, edukovati ljude u Vranju kako da se formira jedan socijalno-ekonomski savet i na koji način će on funkcionisati, a da to bude u interesu lokalne samouprave, sindikata i predstavnika poslodavaca", kaže Stošićeva. Predsednica i potpredsednik Saveza samostalnih sindikata za Grad Vranje, Ružica Stošić i Miodrag Trajković, podsetili su da je Zakon o formiranju socijalno-ekonomskog saveta usvojen 2004. godine. U njemu se predviđa da Socijalno-ekonomski savet razmatra pitanja razvoja i unapređivanja

kolektivnog pregovaranja, uticaja ekonomske politike i mera za njeno sprovođenje na socijalni razvoj i stabilnost, politike zapošljavanja, politike zarada i cena, konkurencije i produktivnosti, privatizacije i druga pitanja strukturnog prilagođavanja, zaštite radne i životne sredine, obrazovanja i profesionalne obuke, zdravstvene i socijalne zaštite i sigurnosti, demografskih kretanja i druga pitanja u skladu sa aktima Socijalno-ekonomskog saveta.

Ružica Stošić, predsednica Saveza samostalnih sindikata u Vranju, kaže za portal Koalicija za transparentnost juga Srbije (KTJS), da je

Prvi korak ka formiranju Socijalno-ekonomskog saveta u Vranju

Foto: KTJS/ Slavica Cvetković

Skenirajte QR code i pročitajte tekst na sajtu RCD

"zadovoljna" sastankom.

"Mi godinama unazad pokušavamo kod gradskih vlasti da izdejstvujemo formiranje Socijalno-ekonomskog saveta, tako da mi je drago što smo imali sastanak sa predstavnicima Grada. Sigurna sam da smo napravili prvi korak ka njegovom formiranju. Ovo telo nije važno samo za radnike već je značajno i za poslodavce, jer se u okviru Saveta razmatra problematika vezana za rad i samih poslodavaca, uslova rada i za kolektivno pregovaranje kada je reč o radnicima. Zato sam mišljenja da Socijalno-ekonomski savet treba da u što kraćem roku formiramo", reči su Stošićeve.

Danijela Milosavljević, članica Gradskog veća za socijalnu politiku i lokalnu upravu, i Nebojša Zupančić, gradski većnik za privredu, ekonomiju i preduzetništvo, "prepoznali su značaj formiranja Socijalno-ekonomskog saveta još pre

nekoliko godina". Sada iskazuju i spremnost da se ovo telo formira i na teritoriji Grada Vranja.

"Mislim da ćemo uspeti da formiramo Socijalno-ekonomski savet. Sada očekujemo da vidimo kako će poslodavci reagovati na ovu našu priču, ali mislim da je i njima u interesu da se formira jedno ovakvo telo koje će da reguliše mnoge oblasti iz dela privrede", kaže Milosavljević.

Većnik Nebojša Zupančić je rekao da je potrebno što pre kontaktirati poslodavce kako bi prisustvovali sastanku u Užicu, gde će razmeniti iskustva o ovoj temi.

Prvi korak ka formiranju je Saveta napravljen u Vranju. Naredne godine predstoji edukacija i, konačno, funkcionisanje ovog tela značajnog za Grad, Sindikat i poslodavce.

RCD će nastaviti da bude važna karika ovog projekta sve dok Socijalno-ekonomski savet u Vranju ne zaživi.

RCD USPOSTAVIO SARADNJU SA UŽIČANIMA RADI FORMIRANJA SOCIJALNO-EKONOMSKOG SAVETA

RCD je u periodu od 16. do 18. decembra 2019. godine boravio u studijskoj poseti Užičkom centru za ljudska prava, a prilikom posete dogovoreno je da Užičani pruže svu neophodnu logističku i pravnu pomoć, kako članovima vranjskih sindikata, tako i RCD-u, da sa predstavnicima lokalne samouprave i poslodavcima formiraju Socijalno-ekonomski savet u Vranju.

Grad Užice je, rečeno je na

skupu, već razvio sistem socijalno-ekonomskih saveta.

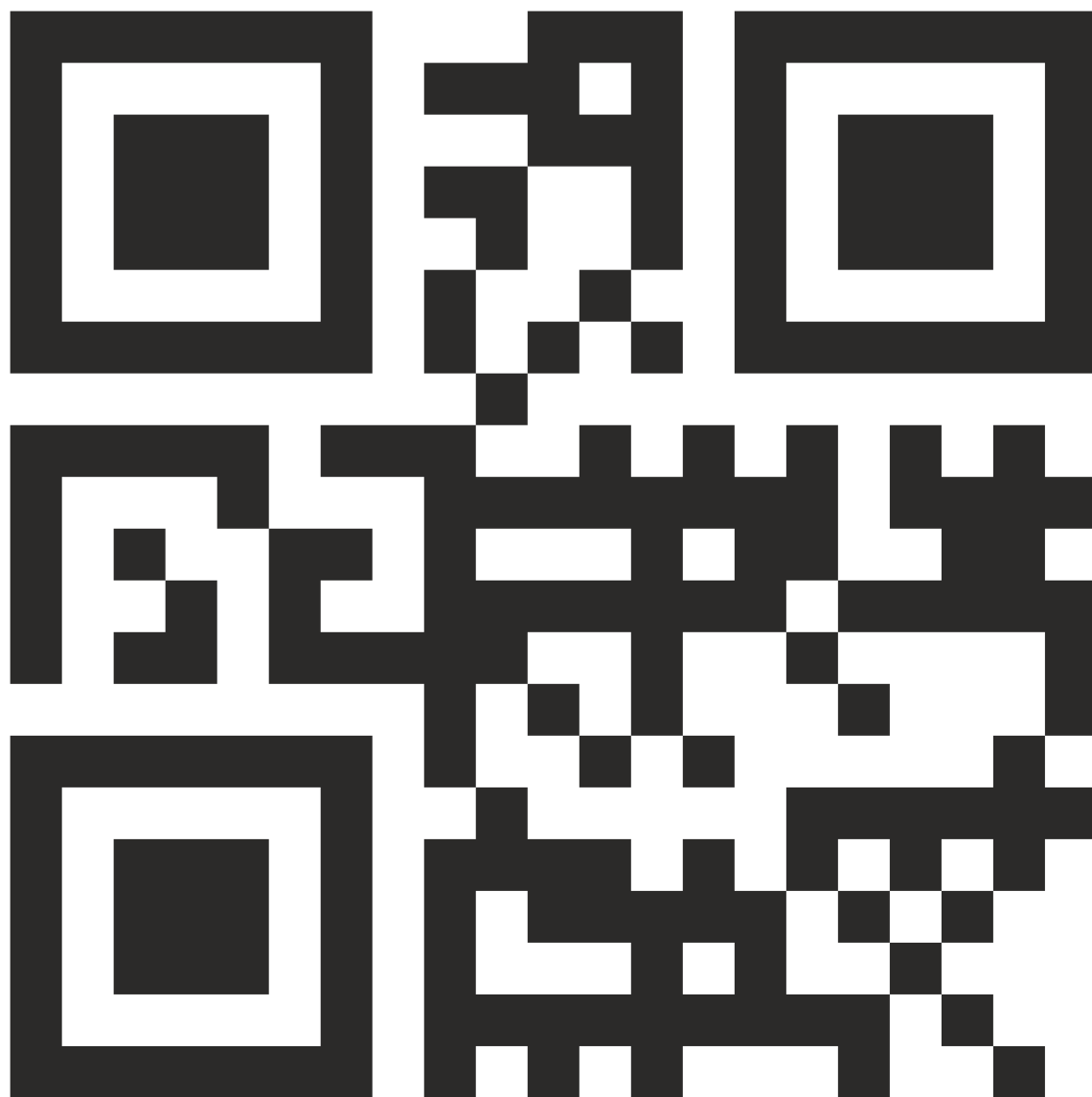
"Očekivanja svih su da će 2020. godine Vranje konačno dobiti svoj prvi Socijalno-ekonomski savet", rekla je predsednica UO RCD Ivana Stošić.

**Da, konačno, i Vranje dobije svoj
Socijalno-ekonomski savet**

Foto: RCD/ Ivana Stošić

PORTAL KOALICIJA ZA TRANSPARENTNOST JUGA SRBIJE (WWW.KTJS.RS)

SLUČAJ SIGURNE KUĆE U VRANJSKOJ BANJI: KO BRINE O ŽRTVAMA PORODIČNOG NASILJA?

Ivana Tasić, direktorka JU Centar za razvoj lokalnih usluga socijalne zaštite Vranje (CSZ) iz Vranja, nije odgovorila novinaru portala Koalicija za transparentnost juga Srbije (KTJS) na pitanje da li je članica pokreta Srpska desnica, stranke Miše Vacića koja je početkom jula dobila svoje prostorije u Vranju. Tasić je, međutim, prisustvovala otvaranju prostorija Srpske desnice u delu zgrade nekadašnjeg bioskopa "Sloboda", pozdravivši ulazak ovog pokreta u vranjski parlament; baš kao i u skupštinskoj sali, istog dana, iz prvog reda.

Potencijalno desničarsko opredeljenje Ivane Tasić samo po sebi ne bi trebalo da privlači naročitu pažnju javnosti, ali su društveno-političke okolnosti

uticale da i oni poslovnično inertni po ovim političkim i društvenim pitanjima počinju da se raspituju o tome ko su ljudi koji odlučuju o njihovoj sudbini.

Taze primer: u poslednje vreme, briga o žrtvama nasilja, primarno porodičnog, iz perspektive jednog sveprisutnog, globalnog problema, privlači posebnu pažnju i lokalnog življa, naročito nakon što je portal KTJS objavio tekst da CSZ Vranje i Sigurna kuća u Vranjskoj Banji nemaju neophodnu i potrebnu dozvolu i licencu za rad, kako je novinara obavestilo nadležno Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

Toliko je ovaj problem zavredeo pažnje, da je i članica Gradskog veća za socijalnu politiku i

lokalnu upravu, Danijela Milosavljević, osetila potrebu da se oglasi povodom gorućeg pitanja, što su preneli lokalni mediji – rekavši da je "priključenje na toplovod uslov da Sigurna kuća dobije upotrebnu dozvolu i licencu".

Ivana Stošić, predsednica Upravnog odbora Romskog centra za demokratiju (RCD), demantovala je većnicu Milosavljević, istakavši da toplovod nije uslov za upotrebnu dozvolu i licencu, i postavlja pitanje kako, ako se problem posmatra sa stanovišta Danijele Milosavljević, Sigurna kuća u Leskovcu ima licencu premda nema toplovod.

"Uvođenje hidrantske mreže i protivpožarni sistem jedini je uslov za dobijanje upotrebne dozvole i, konačno, licence", rekla je Stošić za portal KTJS.

Stošić je dodala da se upotrebna dozvola odnosi na to da li su svi radovi izvedeni u skladu sa potrebama same

Sigurne kuće i njenih korisnika. "Pride potvrda o uspešno realizovanom projektu 'Bezbedno utočište za žene žrtve porodičnog nasilja', koji je (su)finansiran iz budžeta u okviru konkursa iz oblasti socijalnog stanovanja u 2018. godini, ide u prilog tezi da je sve što smo u projektu naveli, a što je Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture zahtevalo od nas, RCD i ispunio", rekla je Stošić.

TAJNE I MORAL

Vratimo se ipak lajtmotivu ovog teksta; moramo se stoga dotaći narečene Ivane Tasić, direktorke CSZ, javne ustanove pod čijim je patronatom Sigurna kuća u Vranjskoj Banji. Tasić je od novinara pokušala da – jedino je objašnjenje – sakrije da je, kao direktorka ove ustanove, sklopila saradnju, pismeni dogovor sa lokalnom organizacijom Centar za društvene integracije (CDI), čija je zastupnica Anita Stojanović,

ponosna članica Srpske napredne stranke (SNS), o realizaciji projekta Sigurne kuće "Oaza za žene i decu žrtve porodičnog nasilja".

Tome svedoči Protokol o saradnji br. 716/02-2-19, potpisan i pečatiran 27. marta 2019, o čemu je portal KTJS već pisao, a objavljivanje pomenutih informacija, prema saznanjima do kojih je došao portal KTJS posredstvom svojih izvora, poprilično je poremetilo dnevnu rutinu i duševni mir uljuljkanih lokalnih velmoža i njihove kamarile. Sve je kulminiralo unutarstranačkim sastankom. Trebalo je utvrditi otkud novinarima portala KTJS taj, je li, zlata vredan dokument koji krije očito neku veliku tajnu. Ne zna se da li je sastanak opravdao svrhu, da li je bio konstruktivan, naročito uzimajući u obzir saznanja novinara portala KTJS o njegovoj sadržini i pitanjima koja je pokrenulo, sva je prilika, zabrinuto članstvo u redovima

vranskih naprednjaka.

Nije tu u pitanju nikakva tajna. Taj dokument potvrđuje da je Ivana Tasić saradnica na projektu sa Anitom Stojanović. Redakcija portala KTJS ne zna zbog čega je to informacija koju treba sakriti ili zbog nje slagati. Tasić je simpatizerka i verovatno članica Srpske desnice, pokreta čija je ideologija jedan od remetilačkih faktora saradnje nje i Stojanovićeve na projektu Sigurne kuće. Bar sa moralne strane. Zbog čega?

Ideologija i suštinske vrednosti za koje se zalažu desno orijentisani pokreti bez sumnje se ne poklapaju sa iskonskom idejom humanizma i, u konkretnom slučaju, pomaganjem deci i ženama žrtvama porodičnog nasilja.

DESNICA IZVITOPERUJE VREDNOSTI

Sociolog Jovo Bakić, vanredni profesor Filozofskog fakulteta u Beogradu, bavi se, kako je sam istakao, sociologijom politike, budući da iz sociološkog ugla prilazi proučavanju politike i političkih ideologija. Autor je, između ostalih dela, i knjige "Evropska krajnja desnica 1945-2018", pa je, reklo bi se, i te kako upoznat sa temom desnice, samim tim i ideološkim načelima Srpske desnice, čiji je lider Vacić.

Govoreći za Jutjub kanal "Znam-znaš video-pojmovnik", u intervjuu objavljenom 22. aprila 2018, profesor Bakić je istakao da su, s obzirom da podela na levicu i desnicu vuče poreklo iz Francuske revolucije, tri bazične vrednosti revolucije – jednakost, sloboda i bratstvo – one na osnovu kojih se levica i desnica razlikuju. Kako je rekao, kao što nema levice bez

vrednosti jednakosti, tako nema ni desnice koja te vrednosti neće "potpuno izvitoperiti".

Bakić spominje i Krajnju desnicu, navodeći da su najbolji istorijski primeri ove ideologije nemački nacizam i italijanski fašizam.

"Krajnja desnica uvek zlatne trenutke u ratu ima, jer je njeno 'prirodno stanje' – rat. Krajnji desničari su upravo nastavljači fašističkih tradicija", rekao je profesor Bakić.

Sa druge strane, predsednik Opštinskog odbora Srpske desnice Raška, Darko Panović, za Kopernikus RTV Raška istakao je da ova stranka okuplja 23 udruženja, "što ratnih veteranskih, što patriotskih". Dodao je da je on u toj "nacionalnoj i nacionalističkoj priči dugo godina".

"Ne sumnjam u rukovodstvo

Srpske desnice jer smo sarađivali i ranije. Iza nas su poprilično velika dela, od protesta povodom hapšenja generala i predsednika Karadžića, do barikada na Kosovu i Metohiji", rekao je između ostalog Panović.

U prezentaciji ideologije srpskodesničarskog pokreta, na njihovom zvaničnom sajtu (www.srpskadesnica.rs), decidirano je navedeno: "zajedno sa našim prijateljima spremni smo da stanemo na branik otadžbine, da odbranimo naše svetinje, ali pre svega budućnost naše dece". Ili da su desničari oduvek bili spremni da se bore za svoju državu; "danas kroz institucije kao", kako kažu, "jedinom efektivnom borbom", ali i "nekada na ulicama i barikadama".

Nakon svega navedenog postavlja se pitanje koje su dodirne tačke altruizma (nesebična briga za dobrobit drugih) i humanizma, pomoći

nemoćnima, slabijima, svima onima koji, iz bilo kog razloga, ne mogu da uzvrate ili se odbrane od nasilnika – sa jedne strane – i ideje "staćemo na branik otadžbine, jer smo i nekad to činili na ulici, na barikadama", nasiljem, stavljajući u zalog sopstvene živote, a sve pod plaštom borbe za prave vrednosti, pre svega porodične, kao i ljubavi prema svojoj zemlji, kako vole da kažu desničari.

Ta moralna dilema je pitanje za Ivanu Tasić. Mnogo toga bi objasnilo i kratko i jednostavno "da" ili "ne", ali ona nije htela da odgovori na pitanje o svom političkom angažmanu, što je legitimno. Ipak, fotografije koje se mogu naći na društvenoj mreži Fejsbuk govore da je direktorka CSZ verovatno članica Srpske desnice.

STRANAČKA POZICIJA I DOKVALIFIKACIJA

Osim Tasićeve, druga "nepoznata" u ovoj jednačini – čije je rešenje poboljšanje uslova stanovanja u Sigurnoj kući u Vranjskoj Banji, a pre svega njeno osposobljavanje i puštanje u pogon – Anita Stojanović, diplomirala je na Pedagoškom fakultetu u Vranju, kako je navedeno na njenom Fejsbuk profilu, dok su sa Fakulteta na adresu portala KTJS poslate detaljnije informacije.

Stojanovićeva je diplomirala 14. juna 2017. godine. Ono što je indikativno u ovome jeste da se njeno diplomiranje poklapa sa napredovanjem na stranačkoj poziciji, kad postaje važan šraf u mehanizmu SNS-a, avanzujući do pozicije predsednice Saveta za informisanje vladajuće partije. A sve to nekako u periodu kad, paralelno sa stranačkim angažovanjem, osniva svoju

organizaciju; prema podacima sajta Agencije za privredne registre (APR), CDI je osnovan 18. avgusta 2017, tačno dva meseca nakon sticanja diplome Pedagoškog fakulteta.

Takođe, u dokumentaciji poslatoj portalu KTJS navedeno je da je "Anita (devojačko) Krstić upisala IV godinu osnovnih studija – dokvalifikaciju vaspitača na Učiteljskom fakultetu školske 2010/2011", kao i da je "upis na fakultet obavljen na osnovu uverenja o položenim ispitima br. 124/10 izdato od strane Strukovne škole za obrazovanje vaspitača u Bujanovcu". "Imenovana je", dalje je naznačeno, "na Pedagoškom fakultetu polagala samo razliku ispita na osnovu rešenja br. 930/3 od 15. novembra 2010. i time stekla zvanje diplomiranog

vaspitača", sa prosečnom ocenom studiranja 6,92.

Stojanovićeve je, dakle, 2010. upisala dokvalifikaciju, a pretpostavka je da je slučajnost gorenavedeni

datum 2017. i okončanje osnovnih akademskih studija te godine. Takođe se ne navodi koliko je ispita Anita Stojanović (tada Krstić) položila da bi se dokvalifikovala.

STRUČNOST I KRITERIJUMI

O tadašnjoj predsednici Saveta za informisanje lokalnih naprednjaka (nije poznata trenutna pozicija) već smo pisali kao o veoma poslovno sposobnoj i vrednoj ženi, predstavnici jedne od najproduktivnijih nevladinih organizacija u Vranju, koja stiže sve i na konkursima za (su)finansiranje njena organizacija dobija sredstva za projekte iz najrazličitijih oblasti. Ali ono što mogu da se zapitaju svi, prevashodno sami korisnici Sigurne kuće u Vranjskoj Banji, kojih se i najviše tiče to što ovaj objekat još uvek nema upotrebnu dozvolu i licencu za

rad, jeste: Ko su osobe koje brinu o žrtvama nasilja? Koja su njihova profesionalna dostignuća i ostvarenja? Da li su dosad angažovane na sličnim poslovima ili projektima?

Ne može ni svako da opšti sa ljudima koji su doživeli traume, gde svakako pripadaju oni koji utočište i spas pokušavaju da pronađu u Sigurnoj kući. Što bi se reklo narodskim jezikom: "pipavo" je to. Pomaže ako ste već imali iskustva u saradnji i ophođenju s njima i znate kako da se postavite. I da motiv nalazite samo u iskrenoj potrebi i želji da pomognete

drugima. Unesrećenima, razočaranima, nepoverljivima, postićenima, odbaćenima, usamljenima, poraženima. Sve ostalo je samo lični interes.

Ili, bar, sopstveni čar preteže kao motivacija, dok se u izmaglici, možda, naziru delići ljudskosti.

Ivana Tasić "oči u oči" sa Vacićem

Foto: Fejsbuk/ Srpska desnica

Skenirajte QR code i pročitajte tekst na sajtu KTJS

KRITIČKI OSVRT

U ovom tekstu napisano je nekoliko reči o tome koji su to ljudi, organizacije i ustanove koje šuraju međusobno, a dosta se pitaju o sudbini žrtava nasilja, pre svega porodičnog, na teritoriji Vranja i bliže okoline.

Povezali smo, ne tako vešto kao ministar Stefanović, razume se – a bez odgovora druge i treće strane koje su bile zamoljene da to učine – neka lica (Ivanu Tasić i Anitu Stojanović) sa nekim mestima (Vranjem i Vranjskom Banjom), neka lica sa nekim predmetima (opet Ivanu Tasić i Anitu Stojanović sa Sigurnom kućom), neka lica sa drugim licima (opet Ivanu Tasić i Anitu Stojanović sa nadležnima u Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja), koja su bila umešana u potpisivanje Protokola o saradnji na projektu "Oaza za žene i decu žrtve porodičnog nasilja".

Naime, da pojasnim konekciju. Na Javnom konkursu za finansiranje projekata udruženja i drugih organizacija civilnog društva u oblasti socijalnog stanovanja u 2019. godini, gorenavedenim projektom je vranjska organizacija Centar za društvene integracije (CDI) – čija je zastupnica, sudeći prema sajtu Agencije za privredne registre (APR), Anita Stojanović – sklopila sporazum sa JU Centar za razvoj lokalnih usluga socijalne zaštite (CSZ) – tačnije Ivanom Tasić kao direktorkom ove ustanove – o saradnji na projektu Sigurne kuće u Vranjskoj Banji.

Direktorka Ivana Tasić, u odgovoru na pitanja novinarke portala Koalicija za transparentnost juga Srbije (KTJS) – zapravo je Stručni tim CSZ odgovorio umesto nje, ali ćemo smatrati da je to i njen lični stav, kao zakonske

zastupnice ove javne ustanove i, na kraju, potpisnice spomenutog Protokola o saradnji – izjavila je da "nijedna nevladina organizacija ili udruženje nema dogovor sa nama (CSZ) u vezi apliciranja na bilo kom projektu".

Zašto je to čudno? Pa zato što je pomenuti tekst na portalu KTJS objavljen 10. aprila 2019, dok je Protokol o saradnji zapečaćen i od strane nje, Tasićeve, i Stojanovićeve potpisan 27. marta ove godine. Dve nedelje, dakle, pre nego što je direktorka dala izjavu da je "neobaveštena" o tome da li je, i sa kim sklopila dil, i da li je iko sklopilo ikakav dil koji se tiče projekta o Sigurnoj kući, ona je znala. Time je pomenutu informaciju želela da sakrije, valjda. Zarad čijeg zdravlja, do danas redakcija portala KTJS čeka odgovor.

Probao sam da vam dočaram povezanost nekih lica sa drugim licima, a rekao bih nešto i o suštinskoj tezi u tekstu

o tome ko brine o žrtvama nasilja. Ivana Tasić nije novinaru porala KTJS odgovorila na pitanje da li je članica pokreta Srpska desnica, stranke koja je sredinom godine dobila kancelariju u Vranju – a čiji je prvi čovek Miša Vacić nedavno imao epizodu u Bujanovcu, govoreći o "domaćim izdajnicima", "raseljavanju" i "dovođenju najzajebanijih ljudi".

Ipak, bez obzira na to što je portal KTJS ostao uskraćen za odgovor, na Fejsbuku je objavljena fotografija Ivane Tasić kako iz prvog reda skupštinske sale u Vranju pozdravlja Vacića i otvaranje stranačkih prostorija desničara u zgradi nekadašnjeg bioskopa "Sloboda", pa postoji osnova sumnje, govoreći policijskim slengom, da je Tasićeva članica Srpske desnice.

Zašto bi to bio problem? Pa zato što je poznata politička

ideologija desničarskih i srpskodesničarskog pokreta – što nam je, na neki način, demonstrirao i sam Vacić u Bujanovcu, preteći ko zna kome – te se kao takva idejno kosi sa načelima altruizma i humanizma, osobinama koje bi morao da poseduje neko ko je protiv nasilja, a ko, pride, treba da sarađuje sa korisnicima Sigurne kuće u Vranjskoj Banji – onima koji trpe nasilje.

Pitanja koje lebde u vazduhu kao oreol oko glave Ivane Tasić, o njenom angažmanu na projektu Sigurne kuće su, dakle, ideološke, političke i moralne prirode, dok se za Anitu Stojanović postavlja pitanje stručnosti, premda je diplomirala na Pedagoškom fakultetu u Vranju. Mada, budući da je predstavница jedne od najproduktivnijih lokalnih nevladinih organizacija, u smislu raznovrsnosti oblasti kojima se bavi i projektima koje njena

organizacija dobija na konkursima za (su)finansiranje, ne treba uopšte da čudi njena zainteresovanost za socijalno stanovanje.

Ovaj tekst je samo jedna u nizu priča o zgradi za smeštaj žrtava nasilja koji je pod ingerencijom upravo CSZ. Portal KTJS pisao je i o sigurnosti samog objekta u Vranjskoj Banji, kao i da Sigurna kuća i CSZ – u trenutku objavljivanja teksta – nemaju licencu nadležnog Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

Dušan Pešić

PROTESTI U VRANJU I SRBIJI SAMOODBRANA ILI ODBROJANI DANI VLADAVINE ALEKSANDRA VUČIĆA

Dani uoči trećeg protesta Vranjanaca "Jedan od pet miliona", 7. i 8. februar, biće upamćeni po poseti predsednika Srbije Vranju, koji je baš odavde započeo kampanju "Budućnost Srbije". U javnosti se tih dana spekulisalo o tome da li je slučajno što Vučić baš iz Vranja počinje obilazak svih 29 okruga u Srbiji.

Međutim, uprkos izuzetno hladnom vremenu i saznanju da se predsednik nalazi u kompaniji "Jumko", što je "ružičasta" televizija uživo prenosila, više stotina građana Vranja izašlo je u treću protestnu šetnju. Na trgu ispred Apoteke, u centru Vranja, na šetalištu, svojevolljno se okupilo nekoliko stotina Vranjanaca i Vranjanki, da iskažu nezadovoljstvo

potezima vladajuće nomenklature i čuju govore docenta dr Čedomira Antića, historičara iz Beograda, i dr Nenada Nedeljkovića-Keleša, poznatog vranjskog hirurga. Čini se da nije slučajno što su na poslednja dva protestna skupa govorili hirurzi, priznati i van Pčinjskog okruga.

SAMO VI ŠETAJTE...

Na drugom skupu govor dr Vukašina Antića revoltirao je čelnike SNS-a u Vranju, koji su se saopštenjima, ali i statusima na društvenoj mreži Fejsbuk, oglašavali stavom da ne shvataju zašto je Antić nezadovoljan radom Zdravstvenog centra, kada je nedavno baš Vučić otvorio "novi" Hirurški blok. Niko od vladajuće većine tada nije postavio pitanje: "Zašto na

otvaranju Hirurškog bloka nisu pozvani predstavnici Evropske unije, koja je glavni finansijer izgradnje bloka?" Narodni poslanik Slaviša Bulatović uputio je oštre kritike na račun

Antića, a na kraju statusa na društvenoj mreži je napisao "Samo vi šetajte..." Treba li ovo građani Vranja da shvate kao pretnju?

GOVOR MRŽNJE

Atmosfera između dve strane, vladajuće koalicije i slobodnih građana širom Srbije, "usijana" je nakon statusa na Tviteru glumca Sergeja Trifunovića, taze predsednika "Pokreta slobodnih građana", kada je novinarku Srpskog telegrafa, Ivanu Žigić, nazvao pogrdnim imenom, aludirajući na ženu "lakog" morala. Gotovo svi mediji, pa čak i lokalni, odmah su organizovali specijalizovane emisije u kojima su učestvovala žene, članice SNS-a, oštro osuđujući Trifunovićev tvit. Oglasio se tada i Vučić iz Davosa u Švajcarskoj, gde je učestvovao na panelu "Sloboda medija u krizi", poručivši da oni koji vređaju žene, a govore o pristojnoj Srbiji, zapravo "sami nisu deo pristojne Srbije", jer je reč o ljudima "koji se kreću u

uskom socijalnom okruženju, u kojem izgleda misle da je sve dozvoljeno protiv političkih protivnika".

Uz Žigićevu je stalo i Udruženje novinara Srbije (UNS), dok se Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS), baš kao ni ostala novinarska udruženja – nisu oglašavala.

Kontradiktorno je da se, osim šturih i površnih izveštaja na televizijama sa nacionalnom frekvencijom, i Vučićeve osude, niko drugi nije bavio slučajem prebijanja Borka Stefanovića koji je brutalno pretučen u Kruševcu na skupu Pokreta "Levica Srbije". Lokalni mediji tada nisu organizovali specijalizovane emisije u kojima bi predstavnici ovdašnje opozicije imali priliku da osude incident.

PRVA PROTESTNA ŠETNJA

Prebijanje Borka Stefanovića je bila kap koja je kod opozicionog javnog mnjenja, ali i nestranačkih građana, prelila čašu, i ljudi su izašli na ulice kako bi iskazali nezadovoljstvo Vučićevom vladavinom. Prvi protest je održan u Kruševcu, a od tada se svake subote u Beogradu organiziju protestne šetnje koje su motivisale i građane desetak gradova Srbije, koji se okupljaju jednom nedeljno nezadovoljni politikom aktuelnog predsednika

JEDAN OD PET MILIONA

Reagujući na informacije o izbijanju protesta protiv njegovog režima, predsednik Srbije Aleksandar Vučić izjavio je: "Hoćete izbore? Šta hoćete? Ja da vam nešto popuštam, tim vašim glupostima, i za šta se zalažete? Neću! Nisam ni četiri meseca kada su šetali. Unapred vam kažem da mi ne pada na pamet. Može pet miliona da vas

se skupi, možete samo da dobijete izbore i onda ispunjavajte ono što je narodu obećano. Ja pod pristiscima neću da radim i po tome se razlikujem od svih drugih", rekao je tom prilikom predsednik Vučić, a preneli republički mediji.

Otuda se i protestne šetnje odvijaju pod sloganom "Jedan od pet miliona».

VEŠALA

Svaki veliki skup podrazumeva i mogućnost izbijanja incidenata, u čijem iskustvu. Na beogradskom protestu početkom februara, mala grupa mladića je nosila maketu vešala, što je ocenjeno kao direktna pretnja nasiljem od strane organizatora protesta i opozicije. Pojedini advokati su, međutim, prokomentarisali da ovaj čin ne predstavlja krivično delo. Nekoliko dana kasnije, u javnost je dospelo pismo majke maloletnog N.P, koja je ustanovila da je njen sin nosio pomenutu maketu vešala, te da je uhapšen i kao takav postao "najmlađi politički zatvorenik u Evropi

SPINOVANJE I DESTRUKCIJA MEDIJA

Srbija je, dakle, podeljena na vladajuću koaliciju i slobodne građane. Najveće biračko telo Aleksandra Vučića, penzioneri, u većini slučajeva ne barataju internetom i ne znaju razloge protestnih šetnji, s obzirom da mediji ne izveštavaju sa ovih skupova. Dramaturškinja i teoretičarka medija, Vasilija Antonijević, Vranjanka koja živi i radi u Beogradu, kaže za portal Koalicija za transparentnost juga Srbije (KTJS) su da zloupotreba masovnih i gašenje nezavisnih medija, kao deo mehanizma održavanja kontrole, podređeni sistemu autokratije i destrukcije: "Na taj način se prećutkivanje negativnog delanja shvata kao afirmacija, a ljudi postaju svedoci ili učesnici sistema koji uništava. Kako je medijski prostor uzurpiran, on više ne postoji sa namerom da pruži informacije, niti da prati osnovna načela novinarskog kodeksa, već služi kao puko propagandno

sredstvo", reči su Antonijevićeve. Ona smatra da čak i medijska pismenost koja bi dovela u pitanje taj pritisak na formiranje mišljenja javnog mnjenja, ne bi bila dovoljna sama po sebi:

"Neophodno je da postoji instrument koji će da prepozna, analizira i ukaže na problem, što je i uloga lokalnih medija u demokratskom društvu. Nekako kao da se posmatra da fizička udaljenost gradova na jugu Srbije od centra zbivanja znači v r e m e n s k o o d l a g a n j e informacija koje će tamo stići. Poprilično nemušto, ne uzimajući u obzir savremene načine komunikacije, vlast smatra da se podrška sistemu iz udaljenih sredina podrazumeva", smatra Vasilija Antonijević.

Antonijević je dodala da borba protiv nepravde nije biranje političke opcije, već odbrana osnovnih ljudskih prava.

"Upravo zato protesti u malim gradovima imaju značaj, ne samo kao zajedništvo i solidarnost, već i kao individualno jasno izražavanje neposlušnosti sistemu. Iako se u

medijima predstavlja da je to izbor između čoveka koji bi hteo da bude kralj i glumca koji bi hteo da bude Ronald Regan, protesti ne nose nužno sa sobom političko opredeljenje", reči su naše sagovornice.

Ona smatra da u situaciji gde se zastrašivanje koristi kao podrazumevano sredstvo manipulacije, gradovi na jugu zemlje zbog nerešenog statusa na Kosmetu često se predstavljaju kao poslednja linija odbrane.

"To potcenjivanje samo omogućava dalje malverzacije uigranih figura i utemeljivanje vladavine zasnovane na pritiscima. Kako se to u praksi primenjuje kroz pretnje, direktno ili indirektno ugrožavanje egzistencije, etiketiranje i osporavanje ustavom garantovanih prava, i to ponašanje postaje nasilje. S obzirom na mali broj nezavisnih medija, sloboda koja se ostvaruje u virtuelnom svetu ipak nije безусловna. Iako je taj prostor bez dominantnog uticaja vlastodržaca, postoje ljudi koji

aktivno rade na stvaranju iluzije da je društvo podeljeno", objašnjava Antonijevićeva.

Naposletku je, sublimirajući sve dosad izrečeno, zaključila:

"Tako se uobličava slika polarizovanog društva, plasira se određena vest nakon jasne naredbe o izveštavanju, zatim sledi tematski određena reakcija lažnih naloga i agresivno obračunavanje sa neistomišljenicima", jasna je Vasilija Antonijević.

ZAMKA I OBMANA ČEKANJA

Komentarišući protestne šetnje "Jedan od pet miliona", akademska slikarka iz Vranja, koja živi i stvara u Beogradu, Vesna Zarev, podseća na Andrićev tekst o zamci i obmani čekanja, kao viđenje trenutnih zbivanja, jer smatra da je tekst aktuelan i danas naspram konteksta političkih sistema "dehumanizovane logike sveta realnosti" u kojoj se živi:

"Zaraziti nekog čekanjem, to je najsigurniji način vladanja nad

njim. To znači učiniti ga nepokretnim i bezopasnim potpuno i zauvek, i ta obmana čekanja tvrđa je od svakog zatvora i jača od najjačih bukagija, jer se, sa mnogo sreće i veštine, iz zatvora može pobeći i okova se može čovek osloboditi, ali te obmane nikad ni doveka",

primetio je svojevremeno nobelovac Andrić.

Protestni skupovi i šetnje koje se odvijaju u Srbiji pod sloganom "Jedan od pet miliona" živ su i dinamičan "organizam" koji neprekidno raste i razvija se i koga je, čini se, nemoguće zaustaviti.

Vranje bez straha: Građani rekli šta misle o aktuelnoj vlasti

Foto: KTJS/ Dušan Pešić

Skenirajte QR
code i pročitajte
tekst na sajtu KTJS

KRITIČKI OSVRT

Građani Vranja izrazili su nezadovoljstvo aktuelnom vlašću Aleksandra Vučića i po treći put, tog 1. februara 2019, izašli na ulice i uz svrsishodne transparente i povike koji su se često ticali i uže i šire familije odabranih predstavnika vladajuće elite, posebno predsednika Aleksandra Vučića, jasno i glasno obznanivši da žele njegovu i ostavke predsednikovih najlojalnijih ljudi. Prigodnih "čestitki" nisu bili pošteđeni ni lokalni funkcioneri, a neke od njih su naši sugrađani i sugrađanke "materijalizovali" i "plastificirali", poput Bosketa Stevanovića koji se našao na papirnoj paroli u providnoj fascikli na kojoj je pisalo "Da nam kadrovsku politiku ne vode konobari".

Duhovit je naš narod, posebno se to oseti u trenucima velikih nedaća, pa se čini da u momentima kada je sve

izgubljeno pribegava upravo šalama kako bi sačuvao bar zdrav razum. "Razloga je mnogo, zahtev je samo jedan" i slične poruke adresirane na vlast, oličenoj u Srpskoj naprednoj stranci (SNS), pokazuju gnev koji se očito u Vranjancima dugo i temeljno akumulirao i pretio da eksplodira, čineći štetu velikih razmera lokalnim velmožama. Očito su protesti "1 od 5 miliona" taj nagomilani gnev koji je eskalirao, nemoć naroda zbog odvratnog osećanja proneverenog proverjenja. Građani znaju da se posle osam godina, neki će reći, "diktature" Aleksandra Vučića, republička (pa s tim i lokalna) politička struktura mora iz fundamenta promeniti. Ko bi došao mesto njih? Verovatno niko nema spremljenu listu kandidata, ali su mnogi saglasni da "ovi" moraju da odu.

Sada, nakon određene vremenske distance i skoro godinu dana od prvog organizovanog protesta "1 od 5 miliona" u Vranju, vidi se da je entuzijazam u ljudima ugašen. Da li su najpre smanjenom odzivu naših sugrađana za uličnom borbom protiv režima, a onda i potpunom razbucavanju protesta kumovale i navodne pretnje koje su učesnici dobijali od onih koji bi ih prepoznali na

snimcima televizijskih kamera, koje bi zatim ucenjivali ili im pretili, može se samo nezvanično potvrditi u razgovorima sa sugrađanima. Organizovanih protesta trenutno na vranjskim ulicama nema, a ostaje nam da pričekamo i vidimo šta nam donosi neko buduće vreme, sa ili bez naprednjaka na vlasti.

Dušan Pešić

MIOMIR DEJANOVIĆ, UČITELJ KOJI JE PREMEŠTEN U SEOSKU ŠKOLU: PROBLEM JE ŠTO IMAM AUTISTIČNOG SINA

Učitelj Miomir Dejanović (52), višestruko nagrađivan za u praksi uspešno primenjenu metodologiju i inovacije u radu sa decom, čiji su profesionalni kvaliteti priznati i van granica Republike Srbije, premešten je iz vranjske Osnovne škole "Svetozar Marković" u seosku školu u Donjem Neradovcu – uprkos tome što na konačnoj rang-listi od dvadesetoro zaposlenih učitelja u popularnoj "Petoj školi" u Vranju (na dan 28. jun 2019) deli drugo mesto po broju osvojenih bodova. Dejanović je kao isključivi razlog nezadovoljstva premeštajem naveo fizičko udaljavanje od autističnog sina Lazara, učenika završnog razreda OŠ "Radoje Domanović" kome je usled nesamostalnosti potrebna celodnevna nega i konstantan nadzor barem jednog roditelja – a problem je

u tome što ni Miomirova supruga nije zaposlena u Vranju, već predaje u školi u Krševici.

"Ne bih da me ljudi pogrešno shvate; nije meni poniženje rad u seoskoj školi već, naprotiv, izazov, ali će moja putovanja usled premeštaja samo dodatno otežati brigu o našem sinu. Direktorka 'Pete škole' Tijana Đokić zna da imam autistično dete, a posedujem i nalaze tima lekara koji to potvrđuju", rekao je Dejanović za portal Koalicija za transparentnost juga Srbije (KTJS).

POREMEĆENA RUTINA

Dejanović, nastavnik razredne nastave, dodao je da je u Ponudi za zaključenje Aneksa ugovora br. 562-01 od 22. avgusta direktorka Đokić navela da "pravna posledica

nepotpisivanja Aneksa ugovora može biti prestanak radnog odnosa, u skladu sa zakonom". Đokić je u ovoj ponudi Dejanoviću kao razlog premeštaja u Donji Neradovac – izdvojenom odeljenju OŠ "Svetozar Marković" – iznela argument o "manjem broju upisanih učenika u prvi razred u školskoj 2019/20".

"U sedištu škole u Vranju (matična škola), gde je došlo do manjeg broja upisanih učenika u prvi razred, biće formirana tri odeljenja prvog razreda. S obzirom da je u prvom razredu jedno odeljenje manje od broja nastavnika iz četvrtog razreda, jedan od vas ne može biti raspoređen u školskoj 2019/20. kao nastavnik budućeg prvog razreda", decidno je navedeno u ponudi direktorke Đokić koja se, svestan je i Dejanović, "ne odbija".

Dalje je naznačeno da bi Dejanović poslove nastavnika razredne nastave obavljao umesto Mirjane Petrović koja

je proglašena tehnološkim viškom u školi u Donjem Neradovcu. Inače, Mirjana je sada dovedena u matičnu školu i u odeljenju je trećeg razreda do povratka učiteljice koja je trenutno direktorka u OŠ "Dositej Obradović".

"Kad sam direktorku Đokić pitao zašto baš ja od 20 učitelja, rekla mi je da se ta rang-lista ne gleda kad se razmeštaju radnici nego samo pri određivanju tehnoloških viškova. Pitam se koji je onda javni kriterijum za razmeštanje. Pa da sam i zadnji na rang-listi treba da sagleda moju situaciju, da me ne premešta zbog deteta. Da sam zadnji, a ne treći", kazao je Dejanović.

On je istakao da bi identično reagovao i negodovao i da je dobio ponudu za premeštaj u neku drugu školu koja je geografski udaljena od "Domanovićeve", a sve zbog brige o sinu koji se ponekad uznemiri u školi, pa roditelji odu ranije ponjega.

"Porodica mi je ugrožena. Imali smo sa suprugom i sinom neku rutinu, a sad nam je sve p o r e m e ć e n o m o j i m premeštajem. I pre smo jedva usklađivali smene. Čim Đokićeva meni kaže: 'Ja sam tako odlučila', nema drugog objašnjenja osim da je sve to uradila da dokaže da može, iz inata, bez potrebe", smatra učitelj iz Vranja.

Dozu apsurdna daje činjenica da je direktorka OŠ "Svetozar M a r k o v i ć " u j e d n o i koordinatorka na projektu "Obrazovanje za prava deteta", pa način ophođenja Đokićeve prema njemu Dejanović naziva "nespojivim i bezobzirnim".

"Direktorka Đokić je izjavila da se naša škola bori da postane model za dečja prava, te da zaposleni u takvoj školi ne t r e b a d a d o ž i v l j a v a j u premeštaj u ruralnu sredinu kao kaznu. Pa ja ne doživljavam to kao kaznu, već činjenicu da me udaljava od deteta. A još je i b o r a c z a d e č j a p r a v a .

Tragikomično", rekao je Dejanović.

LJUBOMORA I STRIP

Čovek koji, između ostalih brojnih priznanja i nagrada, odlukom Udruženja "Živojin Mišić" nosi titulu Najbolji edukatori Srbije 2017. i u grupi je najboljih nastavnika bivše Jugoslavije za tekuću godinu, rekao je da je Đokićeva, prilikom davanja izjave dnevnom listu "Politika", objasnila da je do premeštaja došlo jer "i seoska deca zaslužuju da imaju najboljeg učitelja".

"To je bilo njeno opravdanje. I to je tačno, ali je tačno i da je 17 koleginica i kolega ispod mene na rang-listi. Svi oni su valjda dobri i podobni za mesto učitelja u Donjem Neradovcu. Direktorkina kombinatorika izaziva nezadovoljstvo roditelja dece sa sela, jer im menja učitelje", objasnio je Dejanović. On razlog ovakvog ophođenja Đokićeve vidi u "ličnom

obračunu", ali i "ljubomori". Dodaje da ga iskustvo uči da zaslužne i kreativne učitelje i nastavnike premešaju iz sela u grad, ne obrnuto, posebno ako dugo i uspešno rade, kao što je slučaj s njim.

"Ne mogu da verujem da ovo doživljavam posle 24 godine radnog staža. Ja nisam uključen u politiku, ali mislim da je u pitanju lični obračun. Na sednicama uvek kažem svoje mišljenje, analiziram situaciju, pa je direktorka jednostavno želela da mi se osveti na taj način i udalji me od deteta", rekao je Dejanović.

Misli i da je direktorka Đokić "ljubomorna" na njegove nagrade koje je sa svojim đacima osvojio na

takmičenjima, dodajući da "nikad nije htela, bez njegove intervencije, javno da istakne njegove učenike, niti ih je ikad pozvala u svoju kancelariju da im čestita, sipa im sok i zahvali im se što reprezentuju školu na pravi način".

"Evo kako se i meni direktorka zahvaljuje: umesto da se ponosi mnome, ona me udaljava od bolesnog deteta, a u sve je upućena. Kako će na ovaj način da motiviše mlade? Radi, trudi se, evo kako ćeš da prođeš. To je poruka koju ona šalje. Mene najviše pogađa što sam nemoćan protiv bahatosti, a znam da je pravda na mojoj strani. Kako da dokažem da sam u pravu?!", pita se Miomir Dejanović.

ŠKOLSKI ODBOR "PETE": MOLBA SE ODBIJA KAO NEOSNOVANA

Školski odbor OŠ "Svetozar Marković" na sednici održanoj 11. septembra, postupajući po molbi zaposlenog učitelja Miomira Dejanovića, donosi odluku da se "molba odbija kao neosnovana".

"Što se tiče porodičnog stanja zaposlenog kao i navoda iz zapisnika Prosvetne inspekcije, Školski odbor smatra da nema povrede navedenih odredbi Zakona o radu, a koje se odnose na zabranu diskriminacije", navodi se u dopisu Školskog odbora "Pete škole" u Vranju.

Deca vole njegova predavanja, potvrđuju roditelji s kojima smo razgovarali – koji su želeli da ostanu anonimni – a kako i ne bi kad je učitelj Dejanović nauci pridodao elemente igre, stripa, povezujući pritom sadržaje više predmeta i olakšavajući usvajanje materije. Na Učiteljskom fakultetu je diplomirao na temu "Strip kao sredstvo edukacije", a sa svojim đacima je štampao edukativne stripove kao knjigu.

Kada na času obrađuje neki tekst sa decom, svako od njih tekst oblikuje u strip na svoj način, pretvara ga u slike onako kako ga doživljava i – kaže Miomir – taj spoj teksta i crteža omogućava detetu da bolje pamti.

"Nikakav spor nisam imao ni sa roditeljima, ni sa decom. A ako direktorka misli da sam ja na nekoj sednici prekršio bilo šta, neka povede disciplinski postupak, nije ovo način. I moj otac je radio u 'Petoj' kao

profesor srpskog jezika, dobitnik je Svetosavske nagrade. Zaslužni smo pojedinci te škole. I sad je na poziciji neko ko kroji sudbine, ko nema ni stida ni srama, a ni poštovanja prema minulom i sadašnjem radu", rekao je on.

SAMO TRI KILOMETRA

Zbog svoje muke mnogima se obraćao za pomoć – lokalnim i republičkim institucijama i njihovim predstavnicima – ali malo ko je želeo da čuje njegov problem. Obaveštavao je redom: Školski odbor OŠ "Svetozar Marković" u Vranju da preispita etičnost odluke o premeštaju, direktorku ove obrazovne ustanove Tijanu Đokić, opštinsku i republičku inspekciju, članicu Gradskog veća Zoricu Jović, Sindikat "Nezavisnost" koji je obećao da će "sve da pokrene", naposljetku i ministra prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Mladena Šarčevića.

Prosvetni inspektor Dejan Dušanović obratio se

Dejanoviću Obaveštenjem o molbi br. 614-58/2019-13-5 od 4. septembra – u kome je navedeno da je "direktoru škole naložena mera da na osnovu člana 126. stav 1. i 4. tačka 18. i 20. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Službeni glasnik RS", broj 88/2017 i 27/18), preispita Ponudu br. 562 od 22. avgusta 2019, Aneks ugovora o radu br. 562-01 od 22. avgusta 2019. godine... Zbog postojanja sumnje da je u postupku premeštaja na drugo radno mesto, nejednako postupano u pogledu sagledavanja vaših porodičnih obaveza u smislu člana 18, 19. i 20. Zakona o radu, gradska prosvetna inspekcija je na osnovu člana 15. stav 1. tačka 6. Zakona o prosvetnoj inspekciji, obavestila i uputila predmet na nadležnost inspektorima za rad Pčinjskog okruga radi preduzimanja mera u delokrugu njihove nadležnosti".

Postoji, dakle, "sumnja na nejednako postupanje direktorke Tijane Đokić prema Dejanoviću i njegovoj kolegini M.M, nastavnici geografije u 'Petoj'", koja – kaže Miomir – "takođe ima dete sa poteškoćama u razvoju, a kojoj je direktorka Đokić pomogla da češće bude uz dete". Uz dodatak da ima prostora za preispitivanje odluke.

Dejanoviću je, uz zakašnjenje, u ličnom pismu odgovorila i direktorka Tijana Đokić, potvrdivši pređašnju izjavu datu listu "Politika" – "da i seoska deca imaju pravo na najbolje učitelje", što je, kaže Miomir Dejanović, "njoj bio jedini kriterijum".

U odgovoru na učiteljev zahtev br. 685 od 13. septembra, Đokićeva je istakla da "svoj posao obavlja odgovorno, savesno, profesionalno i u skladu sa zakonom", pozivajući se na Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i Zakon o radu.

"Ljudski faktor i empatija je prisutna u mom radu, ali ne može biti prioritet u odnosu na odgovorno obavljanje dužnosti direktora škole. Poštovani Miomire Dejanoviću, učenici u izdvojenom odeljenju u Donjem Neradovcu zaslužuju najbolje učitelje i kvalitetno obrazovanje! I to je bio osnovni jedini kriterijum u odabiru Vas kao učitelja koji će biti preraspoređen na mesto nastavnika razredne nastave u izdvojenom odeljenju u Donjem Neradovcu. S obzirom da se radi samo o 3 km udaljenosti od centralne škole smatram da Vas nisam

ugrozila donošenjem ove odluke", piše u obraćanju Đokićeve Dejanoviću.

Početkom oktobra Miomir će učestvovati u finalu Međunarodnog festivala kreativnog filma (KREF) u Leskovcu kao autor; u pitanju je obrazovni film za potrebe nastave i rada sa decom.

"Moj film implementira inovativne elemente i digitalizaciju, to se sad vrednuje svugde. Osim kod mene u školi, kad je u pitanju moje autorsko delo", rekao je Dejanović.

Miomir Dejanović, poznat i kao MiDej, svakim se potezom

Skenirajte QR code i pročitajte tekst na sajtu KTJS

DIREKTORKA BEZ ODGOVORA NOVINARU

Iako je poruku sa pitanjima o razlozima i motivima premeštaja učitelja Miomira Dejanovića iz Vranja u Donji Neradovac pročitala, direktorka vranjske Osnovne škole "Svetozar Marković", Tijana Đokić, do objavljivanja ovog teksta nije na njih odgovorila novinaru portala Koalicija za transparentnost juga Srbije (KTJS).

Pitanja su direktorki Đokić poslata preko mobilne aplikacije Viber i na zvaničan mejl ove obrazovne ustanove naveden na sajtu škole (osmarkovic@yahoo.com), u petak popodne, 20. septembra, ali ona na njih nije odgovorila do isteka roka u ponedjeljak, 23. septembra u 15 sati.

Pitanja poslata Tijani Đokić:

1. Zbog čega je premešten baš Miomir Dejanović, a ne neko drugi? Prevažadno uzimajući u obzir da ima autističnog sina i da je to trebalo uzeti u obzir pri odlučivanju. Pored Miomira, na listi je još 19 zaposlenih, njegovih kolega, dok je njih 17 na rang-listi bodovno ispod Dejanovića.
2. Da li znate da je Dejanovićev sin autističan? Ako znate, da li ste to uzeli kao kriterijum pri donošenju odluke o premeštaju?
3. Da li ste još nekom drugom dali ponudu za zaključivanje Aneksa, osim Dejanoviću?
4. Postoji li, i koji bi onda bio, javni kriterijum za razmeštanje zaposlenih, budući da ste rekli da se rang-lista ne gleda kad se razmeštaju radnici, nego samo pri određivanju tehnoloških viškova?

razlikuje od svojih kolega i koleginica. Skoro pa redovno dobitnik je neke nagrade ili priznanja. Na njegovim časovima deci nije dosadno, uče crtajući i zabavljajući se, razvijajući maštu i kreaciju, a njegov trud u radu sa osnovcima nije ostao

neprimećen. Tačnije, nije primećen samo od strane onih koji to ne žele da primete, koji ne vide da – konkretno – fizičkim udaljavanjem oca od autističnog sina ugrožavaju njegovu porodicu i njeno kakvo-takvo funkcionisanje

KRITIČKI OSVRT

Priča o učitelju Miomiru Dejanoviću najbolji je primer bezosećajnosti i nemara osobe na položaju (direktorka škole) u odnosu na obespravljenog i unesrećenog, malog čoveka (učitelj). Međutim, verovatno je direktorka OŠ "Svetozar Marković" Tijana Đokić samo instrument, sistemom pokušaja i pogrešaka naučena da dela na nečiji mig i toplu preporuku, školsko osoblje i stručan kadar "osvežava" samo preporučenim učiteljicama ili kuririma, i za sve pita nekog ko se verovatno ne vidi, već mora dobro da se razgrne da se ugleda "čika iz senke".

Kompletno naše društvo, pa, eto, i obrazovni sistem (iz priče Miomira Dejanovića), zavisno je od političkih odluka donetih zbog interesa nekog na vlasti. Ovde su dve stvari nestvarne, tiču se samog učitelja, a njih direktorka Tijana Đokić nije uzela u razmatranje kad je baš

Miomira odabrala za premešaj u seosku školu u Donjem Neradovcu, birajući tad jednog od 20 zaposlenih.

Prvo je to da Dejanović ima svakodnevnih problema sa autističnim sinom, kome u lekarskom izveštaju piše da mu je neophodna celodnevna nega oba roditelja. Kako dečakova majka a Miomirova supruga takođe putuje van Vranja svakodnevno, radi posla jer predaje u školi u Krševici, ostaje veliki problem kako će roditelji brinuti o sinu, kad već teškoizvodljivu dnevnu rutinu dodatno komplikuju svakodnevna putovanja oca u Donji Neradovac.

Druga činjenica koja je morala da natera direktorku da mnogo ozbiljnije razmisli o premešaju Dejanovića je ta da govorimo o najboljem učitelju u Vranju, vrsnom predavaču koji je kroz karijeru osvajao mnoga prestižna priznanja

koja idu u prilog tezi njegovog inovativnog pristupa u radu sa osnovcima. Čovek je na deobi drugog mesta na pomenutoj listi od 20 zaposlenih u "Petoj školi", ali je to samo poslužilo kao izgovor Đokićevoj da premesti Miomira.

Na Dejanovićevo pitanje o

razlozima premeštaja, direktorka Đokić mu je rekla da je "ona tako odlučila!"

Verujem da nije potreban komentar na ovu sramnu izjavu direktorke jedne osnovne škole

Dušan Pešić

NEZNANJE ILI ODLUKE IZ INTERESA NA KONKURSU U VRANJU – DA LI JE PREKRŠEN ZAKON O JAVNOM INFORMISANJU I MEDIJIMA?

Romski centar za demokratiju / Koalicija za transparentnost juga Srbije, sa projektom "Kroz prizmu kulture". Projekat predviđa objavljivanje 20 tekstova na portalu o kulturnim dešavanjima i manifestacijama u Vranju. Značajan je za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja i u skladu je sa namenom konkursa. Opis aktivnosti vrlo skroman i uopšten. Rezultati i indikatori nisu dobro definisani, nemerljivi. Jedan stalno zaposlen, pet honorarno i četiri stručna konsultanta, povremeno bez adekvatnih tehničkih resursa. Budžet nepravilno popunjen, nema obavezno sopstveno učešće 20 odsto. Projekat je već podržan donacijom međunarodnog centra Olof Palme International Center u iznosu

od 27,06 odsto vrednosti projekta. Komisija predlaže da se projekat ne podrži.

Ovo je razlog odbijanja projekta "Kroz prizmu kulture" Romskog centra za demokratiju (RCD), koji je naveden u obrazloženju članova stručne komisije medijskih eksperata – u sastavu: predsednik Đorđe Kovačević i članovi Dušan Miljković i Nikola Panić – koja je ocenjivala projekte za proizvodnju medijskih sadržaja za radio, internet i štampane medije i novinske agencije u 2019, radi dodele sredstava iz budžeta grada Vranja za sufinansiranje pomenutih projekata. Sufinansiranja, dakle, ne finansiranja.

Najsumnjiviji deo ovog, rekli bismo, pomalo nespretno, čak i

naivno sročnog obrazloženja stručne komisije svakako je deo o "sopstvenom", jelte, učešću. Evo i zbog čega: u Zakonu o javnom informisanju i medijima ("Sl. glasnik RS", br. 83/2014, 58/2015 i 12/2016 - autentično tumačenje) – na koji se poziva komisija, a odluke aminuje predsednik Gradskog veća Slobodan Milenković, gradonačelnik i potpisnik Rešenja o dodeli sredstava za sufinansiranje projekata iz budžeta Grada Vranja za proizvodnju medijskih sadržaja za radio, internet i štampane medije i novinske agencije u 2019, koje je poslato svim prijavljenim aplikantima, dakle i dobitnicima i odbijenima – nigde se eksplicitno ne navodi poreklo novca kojim medijska kuća koja se projektom prijavljuje na konkurs participira u sufinansiranju.

Drugim rečima, nigde Zakon o javnom informisanju i medijima ("Sl. glasnik RS", br.

83/2014, 58/2015 i 12/2016 - autentično tumačenje) ne zabranjuje da neka organizacija, poput Olof Palme International Center, koja poželi da za potrebe projektnog sufinansiranja sa 27,06 odsto ukupnih sredstava podrži neku drugu organizaciju, evo, primera radi, RCD – a RCD aplicira na konkursu Vranju-toi učini.

To je za portal Koalicija za transparentnost juga Srbije (KTJS) potvrdila i Tamara Filipović, projekt menadžerka u Nezavisnom udruženju novinara Srbije (NUNS).

"Pravilnik o sufinansiranju projekata za ostvarivanje javnog interesa u javnom informisanju, a i Zakon o javnom informisanju i medijima ne propisuju da 20 odsto učešća mora biti sopstveno učešće organizacije ili medija, već samo da 'podnosilac projekta može podneti zahtev za sufinansiranje projekta u

iznosu do najviše 80 odsto vrednosti predloženog projekta, odnosno najviše do iznosa utvrđenog konkursom', po članu 16. Pravilnika", rekla je Filipović za portal KTJS.

Ona je dodala da je to eventualno moglo biti ograničeno "možda u samom tekstu poziva za podnošenje projekata". To, naime, nije slučaj.

U Javnom pozivu za sufinansiranje projekata iz budžeta Grada Vranja za proizvodnju medijskih sadržaja za radio, internet i štampane medije i novinske agencije u 2019, navedeno je samo da "učesnik konkursa može podneti zahtev za sufinansiranje najviše do 80 odsto vrednosti projekta".

"Ukoliko u tekstu poziva ne piše ništa više od ovoga što sam vam rekla, onda to obrazloženje koje ste dobili nije u skladu sa Zakonom o javnom informisanju i medijima, a ni sa Pravilnikom", istakla je Filipović.

TENDENCIOZNO ILI NAMERNO

U članu 17. Zakona o javnom informisanju i medijima ("Sl. glasnik RS", br. 83/2014, 58/2015 i 12/2016 - autentično tumačenje), u delu o sufinansiranju projekata u oblasti javnog informisanja radi ostvarivanja javnog interesa, još konkretnije: načinu obezbeđivanja i raspoređivanja sredstava, što je očito ispao suštinski razlog odbijanja projekta RCD, doslovce piše da "Republika Srbija, autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave obezbeđuje iz budžeta deo sredstava za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja i raspoređuje ih na osnovu sprovedenih javnih konkursa (u daljem tekstu: konkurs) i pojedinačnim davanjima, na osnovu principa o dodeli državne pomoći i zaštiti konkurencije, bez diskriminacije. Za pojedinačna davanja može se opredeliti

najviše 5 odsto sredstava od ukupno opredeljenih sredstava za ostvarivanje javnog interesa putem javnih konkursa".

Ni reči o ograničenjima o tome ko obezbeđuje deo novca koji mora da podmiri organizacija, u ovom slučaju RCD, da bi njen projekat bio sufinansiran.

"Učesnik konkursa može predložiti sufinansiranje projekta u iznosu koji ne prelazi 80 odsto vrednosti projekta, a najviše do iznosa koji je utvrđen konkursom", navedeno je u članu 22. istog Zakona. Opet n e m a o b a v e z n o g "sopstvenog" učešća, kako je u obrazloženju navela stručna komisija, predloživši da se projekat RCD ne podrži.

Ni u Pravilniku o sufinansiranju projekata iz budžeta Grada Vranja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja, koji je objavljen u Službenom glasniku Grada Vranja 5/2017, na koji se takođe pozivaju u Rešenju o dodeli sredstava za sufinansiranje

projekata iz budžeta Grada Vranja za proizvodnju medijskih sadržaja za radio, internet i štampane medije i novinske agencije u 2019, takođe nije naznačeno na koji način organizacija koja aplicira na konkurs mora da obezbedi tih 20 odsto.

U članu 17. ovog Pravilnika, u o d e l j k u " S r e d s t v a z a sufinansiranje", navodi se ono što piše i u Zakonu o javnom informisanju i medijima ("Sl. glasnik RS", br. 83/2014, 58/2015 i 12/2016 - autentično tumačenje), a to je da "učesnik konkursa može podneti zahtev za sufinansiranje projekta u iznosu do najviše 80 odsto vrednosti predloženog projekta, odnosno najviše do iznosa utvrđenog konkursom". I z s v e g a n a v e d e n o g zaključujemo da je razog (o sopstvenom učešću) odbijanja projekta RCD: ili posledica nepoznavanja zakona, ili posledica tendenciozno donete odluke za potrebe interesne grupe ili pojedinca.

O opisu aktivnosti koji je, kako nam je saopšteno, "vrlo skroman i uopšten", o "nemerljivim i nedovoljno dobro definisanim" rezultatima i indikatorima, ili o "nepravilno popunjenom budžetu" – može se polemisati i prihvatamo da postoji mogućnost da smo u tom delu pogrešili. Ali se ne može i ne sme zaobilaziti i kršiti zakon. Oko toga nema polemike.

SA ILI BEZ DISKRIMINACIJE

Vratimo se na Rešenje o dodeli sredstava za sufinansiranje projekata iz budžeta Grada Vranja za proizvodnju medijskih sadržaja za radio, internet i štampane medije i novinske agencije u 2019. U njemu je naglašeno da lokalna samouprava deo sredstava iz budžeta obezbeđuje za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja, "bez diskriminacije". Sudeći po banalnom razlogu koji je naveden u odbijenici o

rezultatima konkursa o kome je reč, kao i o ovogodišnjem konkursu za sufinansiranje projekata iz oblasti društvenih i humanitarnih nauka, na kojem je takođe učinjen presedan, RCD opravdano sumnja da je kao organizacija diskriminisan i amnestiran od mogućnosti da ravnopravno učestvuje na konkursima koje raspisuje lokalna samouprava.

Podsećamo da na ovogodišnjem javnom konkursu za sufinansiranje projekata i programa udruženja u oblasti društvenog i humanitarnog rada od javnog interesa, projekat RCD lokalna samouprava nije podržala zbog toga što je, kako nam je tada objasnio član Gradskog veća za nacionalne manjine, etničke zajednice i nevladine organizacije Dejan Ivanović, RCD registrovan u Bujanovcu, a ne u Vranju, što je bio uslov konkursa.

Sve bi to imalo smisla da je na

tom istom konkursu, ta ista komisija koja je odbacila **p r o j e k a t R C D** zbog geografskog porekla, iste te kriterijume primenila i na Udruženje "Kvantum", jer je ono, sudeći po podacima Agencije za privredne registre (APR), registrovano u Novom Sadu, baš kao što se Zavičajno udruženje Vranjanaca "Žuto cveće" vodi na beogradsku opštinu Vračar. Jedini razlog dobijanja prednosti ova dva udruženja u odnosu na RCD mogao bi da bude, opet, geografski. Poznato je da su Beograd, a posebno Novi Sad bliži Vranju nego li Bujanovac. To je golim okom vidljivo čak i letimičnim pogledom na mapu Srbije. Aksiom, maltene. Zato stičemo utisak da se, u slučaju RCD na dva navedena primera, javni interes u oblasti **j a v n o g i n f o r m i s a n j a s u f i n a n s i r a " s a d i s k r i m i n a c i j o m "**, a ne "bez diskriminacije", kako je u **R e š e n j u i s t a k n u t o**.

Racionalnog objašnjenja nema, osim da su lični porivi nadvladali razum.

RCD je protivnik bilo kakve podele i pravljenja razlika među kandidatima na javnim konkursima, koji su, inače, u interesu svih građana, ne samo određenih interesnih grupa; ne želimo da u Vranju obitava politička praksa, duboko ukorenjena, o deljenju na "naše" i "njihove", na "podobne" i "nepodobne" – nevladine organizacije, medije, novinare ili ljude – još manje da u toj nepodopštini učestvujemo.

PRISTRASNO IZVEŠTAVANJE

Ponavljamo da prihvatamo odgovornost za svaku eventualnu grešku koju smo načinili u pisanju projekata, nema tu ničeg spornog, ali ne želimo da lokalnoj vlasti poslužimo da nam na bilo koji način uskraćuje pravo na ravnopravan tretman sa ostalim vranjskim medijima i

organizacijama, kršeći pritom zakon. Makar samo zato što se toj vlasti možda baš i ne dopada da se o njenom radu argumentovano i kritički piše; ima ko će već da ih kuje u zvezde.

Takva je Vranjska plus TV, koja je za sufinansiranje projekata namenjenih za proizvodnju medijskih sadržaja namenjenih televiziji u 2019. od Grada dobila 5,3 miliona dinara i još 950.000 dinara za portal, što ukupno iznosi 6,25 miliona dinara. Drugo mezinčje lokalnih vlastodržaca, RTV Vranje, najpre je za potrebe televizijskih sadržaja podržano sa 6,1 miliona dinara, potom za radio sa dodatnih 450.000 dinara, na posletku sa i 300.000 dinara za portal (ukupno 6,85 miliona dinara). Ne treba zaboraviti ni RTV Bujanovac – koja je takođe u većinskom vlasništvu Zorana Veličkovića, baš kao i RTV Vranje – a koja je sufinansirana sa 600.000 dinara.

Uzimajući u obzir sredstva koje nekoliko godina unazad dobijaju na konkursima – posebno od 2016. i posebno Vranjska plus TV koja je te godine osnovana, svega nekoliko meseci pre smene socijalista naprednjacima na lokalnom tronu – onda će po nekoliko stotina pregleda "Dnevnika" ili isečaka ove informativne emisije dveju televizija na Jutjub kanalu, možda nekome delovati kao nedovoljno praćeno za projektni novac koji za to dobijaju. Očito je da su stručne komisije prepoznale kvalitet, iako je evidentno da je njihovo izveštavanje pristrasno. Dovoljno je poslušati emisije RTV Vranje i Vranjska plus TV ili pročitati tekstove na njihovim portalima, pa pomisliti da se osim korišćenja prilike da se kliče i pljeska svim dnevnim akcijama aktuelne vlasti od strane lokalnih čelnika javnih preduzeća, ustanova i zaposlenih u Gradskoj upravi,

ništa drugo ne može pročitati ili čuti. Čak ni najbezazlenija kritika na njihov rad.

Primetno je i da su u poslednje vreme više puta na RTV Vranje reprizirane emisije od pre nekoliko godina, između ostalog i "Čajanka u 5", autorke Slavice Cvetković, novinarkе portala KTJS koja je radila na ovoj televiziji. Time se deo javnosti može dovesti u zabludu da je Slavica Cvetković i dalje zaposlena u RTV Vranje, što ne odgovara istini.

SLOVO JUGA

Međutim, da ne ispadne da samo kritikujemo, želeli bismo da pohvalimo nešto što je navedeno u Rešenju o dodeli sredstava za sufinansiranje projekata iz budžeta Grada Vranja za proizvodnju medijskih sadržaja za radio, internet i štampane medije i novinske agencije u 2019, a to je odluka stručne komisije da ne podrži projekte Dnevnika akcionarskog društva za

novinsko-izdavačku delatnost Novi Sad/ Dobro jutro – "jer se projekat ne realizuje na teritoriji Grada Vranja, niti ima korelaciju s Vranjem", i Udruženja za razvoj kvaliteta života i rada građana "Humanis" Niš/ Slovo juga – "veliki problem je što je časopis Slovo juga nedovoljno vidljiv i prepoznatljiv građanima Vranja, što dovodi u pitanje opravdanost sufinansiranja ovog projekta".

Ipak, ne možemo a da se ne zapitamo zbog čega je onda časopis Slovo juga na konkursu za sufinansiranje projekata iz oblasti javnog informisanja u 2018, dakle prošle godine, sufinansirana 100.000 dinara i kako tada nije to bio veliki problem? Ako je već ove stručna komisija primetila da po uslovima konkursa ovaj časopis iz Niša ne može da dobije sredstva iz budžeta Grada Vranja, jer je nedovoljno vidljiv Vranjankama i Vranjancima. I da li to znači da

je Slovo juga minule godine bilo vidljivije nego ove? Verovatno su ga naši sugrađani prepoznavali na vranjskim trafikama u 2018, i kupovali ga, a ove godine, sva je prilika, to čine ređe.

Na kraju možemo samo da poželimo da se ovakve stvari više neće dešavati i da će se RCD, rame uz rame sa ostalim lokalnim organizacijama i

medijskim kućama, ravnopavno boriti za svoje mesto u svetu projektnog sufinansiranja. Želimo da verujemo da nije bilo zle namere, sve nadajući se da su u pitanju bile ljudske greške, nenamerne, kojima smo svi skloni, a ne tendenciozno odlučivanje zarad ličnih ili stranačkih interesa.

№	Podnosilac prijave	Naziv projekta	Ukupna vrednost projekta	Odobreni iznosi
1.	Vranjska plus dru- VRAŃSKA PLUS	„Sa vranjske kaldrme“	9.282.089,00	5.339.000,00
2.	TV info plus Vranje - PLUS	„Unapređivanje položaja računskih grupa u Vranju“	2.460.000,00	400.000,00
3.	Privredno društvo Ritam doo Vranjska Banja - TV RITAM	„Zajedno do zdravlja“	3.037.154,00	600.000,00
4.	Radio Bujanovac Televizija Bujanovac Radio televizija Vranje	„Činjal između redova“	1.682.640,00	600.000,00
		„Vranje na dlanu“	9.459.500,00	5.539.000,00

Televizije u 2019. sufinansirane sa 13 miliona dinara

Члан 2 Foto: www.vranje.org.rs/ screenshot

IMAMO DOVOLJNO TEHNIČKIH RESURSA

Romski centar za demokratiju (RCD) je prva nevladina organizacija sa juga Srbije koja je akreditovana od strane Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave za pružanje tehničke podrške jedinicama lokalne samouprave, a time i Gradu Vranju, za pisanje, realizaciju i monitoring evropskih projekata, pa se opravdano pitamo kako je Ministarstvo procenilo da imamo tehničkih kapaciteta i ljude koji mogu da pružaju usluge, a da to ne vidi Grad.

Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu dalo je RCD-u akreditaciju za pet honorarnih saradnika, za svako fizičko lice ponaosob, za različite oblasti, najviše sa fokusom na edukaciju zaposlenih u lokalnoj samoupravi i zapošljavanje marginalizovanih grupa, zatim o tome kako se upravlja ljudskim resursima ili kako se pišu i sprovode evropski projekti.

KRITIČKI OSVRT

Lokalni konkursi za (su)finansiranje nekakvih sadržaja, kojih god, obično su prilika da se mezimcima vladajuće garniture tutne u džepove malo ili mnogo više para nego što treba, nego što im, po objektivnom stanju stvari na terenu i proizvodnim kapacitetima, sleduje. Mehanizmi su različiti, tehnike za darivanje "svojih" od para poreskih obveznika, a da se ne primeti, postale su prefinjenije, sami učesnici oprezniji, a imamo i trend formiraju "gongo" i "pongo" udruženja, odnosno "vladinih nevladinih organizacija" i "organizacija političkih stranaka".

Glavna je zamerka Romskom centru za demokratiju (RCD) koji nije zadovoljio ukus komisije na ovogodišnjem lokalnom konkursu za proizvodnju medijskih sadržaja za radio, internet i štampane medije i novinske

agencije, čime sam se bavio u tekstu, bio je deo o, navodnom, sopstvenom učešću od 20 posto koje je obavezno.

Ispostavilo se da ipak ne postoji obaveza sopstvenog učešća, te da, shodno tome, te koji projekte ocenjuju ne treba da zanima odakle je organizacija, koja se na konkurs prijavljuje, nabavila novac. U Zakonu o javnom informisanju i medijima nigde se eksplicitno ne navodi poreklo novca kojim medijska kuća koja se projektom prijavljuje na konkurs participira u sufinansiranju. To je za portal KTJS potvrdila i projekt-menadžerka Nezavisnog udruženja novinara Srbije (NUNS).

Takođe je u Javnom pozivu navedeno samo da "učesnik konkursa može podneti zahtev za sufinansiranje najviše do 80 odsto vrednost projekta". Ni u Pravilniku o sufinansiranju

projekata iz budžeta Grada Vranja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja, koji je objavljen u Službenom glasniku Grada Vranja 5/2017, nema ni slova o famoznih 20 posto.

Sa druge strane, poznato je koliko vlast, tačnije članovi komisija na lokalnu, poštuju uslove konkursa. Pisao sam već o čuvenom "geografskom" kriterijumu, kada je jedan projekat RCD-a odbijen samo zato što je organizacija registrovana u Bujanovcu, ali je zato na tom istom konkursu ta ista stručna komisija novac uvalila u društvenim

registrovanim u Novom Sadu i Beogradu.

Opet, ostaje nepromenjena praksa da se medijskim kućama koje su bliske naprednoj vlasti daju basnoslovne sume, pre svega televizijama – RTV Vranje i Vranjska plus, što sam detaljno objasnio u tekstu.

Ono što RCD želi, to je ravnopravan tretman sa svima, fer utakmicu, pa neka pobedi ko je bolji, a ne ko za 90 minuta napravi više faulova i dobije više žutih kartona. A ne bi bilo iznenađenje da se tu potkrade i pokoji crveni

Dušan Pešić

Za izdavača

**Romski centar za demokratiju Bujanovac (RCD)
Kosovska 19/5 Bujanovac
Partizanska 9 Vranje**

Za izdavača

**Ivana Stošić, Predsednica UO RCD
Dragoljub Stevanović, Direktor RCD**

Autor: Dušan Pešić

Dizajn i prelom: Nenad Ristić

Štampa: Schmoeker Digital Print

